

MARKING SCHEME - PUNJABI (104)

ਪੜਨ ਕੋਸ਼ਲ ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ / ਪੜਤਾਲ ਯੋਜਨਾ - ਮਾਰਚ (2018)

ਜਮਾਤ - ਬਾਰਵੀਂ

Set - 4

ਵਿਸ਼ਾ - ਪੰਜਾਬੀ

Code No. 4

ਅੰਕ - 100

ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ:-

- ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਹੁ-ਸੰਭਾਵੀ ਠੀਕ ਉੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਗਤ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ (examiner) ਅਪਨਾਉਣ ।
  - ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਕੱਟੜ (rigid) ਅਧਾਰ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਸਮੱਗਰੀ (content) ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ।
  - ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ (To the Point) ਹੋਣ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ।
  - ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਆਪ ਹੀ ਦਰੁਸਤ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ।
  - ਵਧੇਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਘੁਟਵੇਂ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੇ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ।
  - ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਉਪਰੰਤ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਅੰਕ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
  - ਉਪ-ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਅੰਕ ਵੰਡ ਕੇ ਵੀ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਜਿਵੇਂ 1/2, 1/2 ਜਾਂ 1, 1 ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਅੰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਜਾਣ
  - ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉੱਤਰ ਪੂਰਾ ਗਲਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ (X) ਲਗਾ ਕੇ [O] ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ।
  - ਪੂਰਾ ਠੀਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ।
  - ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇਕਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ, ਵਧੀਆਂ ਤੇ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ । ਫਾਲਤੂ ਉੱਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਧੂ ਜਾਂ O.A. ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ।
  - ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ (Examiners) ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਕਰੂਪਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਅੰਕ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ-ਬੱਧ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹੈ ।
- ਨੋਟ - ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ।
- ਨੋਟ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ ਕਾਪੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਕੇ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ।

MARKING SCHEME - PUNJABI (104)

ਪੜਨ ਕੋਸ਼ਲ ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ /ਪੜਤਾਲ ਯੋਜਨਾ - ਮਾਰਚ (2018)

ਜਮਾਤ - ਬਾਰਵੀਂ
ਵਿਸ਼ਾ - ਪੰਜਾਬੀ

Set - 4
Code No. 4

ਅੰਕ - 100

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ / ਨੋਟ
1 ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ੳ) ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਚਿੰਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । (ਅ) ਵੇਦ- ਮੰਤਰ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਹਾਮ ਹੋਏ, ਭਾਵ ਇਹ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿੰਤ-ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਚੇਤੇ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੇ, ਭਾਵ ਯਾਦ ਰੱਖੇ ਤੇ ਫੇਰ ਅੱਗੇ ਸੀਨਾਂ-ਬਸੀਨਾਂ ਇੱਕ ਪੀੜੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਪੀੜੀ ਤੱਕ ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੁਰਦੇ ਆਏ, ਫਿਰ ਲਿਖੀ ਹੋਏ ਵਿਚ ਆਈ ਤੇ ਇਹ ਮੰਤਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ । (ੲ) ਵੇਦ ਅਤੇ ਉਪਨਿਸ਼ਦ ਗ੍ਰੰਥ ਸ਼ਰਤੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ । (ਸ) ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਕ, ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਇੱਕ ਹੈ, ਸ਼ਰਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਮਰਿਤੀ । ਵੇਦ ਅਤੇ ਉਪਨਿਸ਼ਦ ਸ਼ਰਤੀ ਵਰਗ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਰਿਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮਨੂਸਮਰਿਤੀ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣ, ਸਮਰਿਤੀ ਵਰਗ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । (ਹ) ਸੀਨਾਂ-ਬਸੀਨਾਂ - ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ -ਮੌਖਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਲਹਾਮੀ - ਰੱਬੀ, ਇਲਾਹੀ, ਧੁਰੋ ਆਦਿ	10	2 2 2 2 2	ਵਿਦਿ: ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੂਝ ਬੂਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਪੈਰੋ ਵਿਚ ਸਤਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਤਿਵੇਂ ਵੀ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ।
2 (ਲੇਖ) ਭੂਮਿਕਾ / ਆਰੰਭ / ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ - (ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਨੁਕਤੇ) ਸਾਰਸ਼ / ਸਿੱਟਾ	10	1×1/2 7 1×1/2	ਪੈਰੋ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਕਥਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਖਾਣ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਆਦਿ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ
<p>3 ਈ ਮੇਲ :</p> <p>ਈ ਮੇਲ ਲਈ ਬਣਿਆ ਬਾਕਸ ਜਾਂ ਹੱਦਬੰਦੀ</p> <p>To ਵਲ</p> <p>Subject ਵਿਸ਼ਾ: ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਦੇ ਮਿੱਤਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ।</p> <p>ਸੰਬੋਧਨ ਖਿੱਚ ਭਰਪੂਰ / ਆਕਰਸ਼ਕ ਵਰਨਣ send ਤੇਰਾ ਦੋਸਤ ਜਾਂ</p> <p>ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ :</p> <p>ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਈ ਬਣਿਆ ਬਾਕਸ ਜਾਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਸਿਰਲੇਖ: ਪੁਰਾਣਾ ਫਰਨੀਚਰ ਵਿਕਾਊ ਹੈ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਮ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ / ਪਤਾ ਓ ਅ ਏ..... / .....</p>	7	1 1 1 3 1 1 1 4 1	ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ
<p>4 ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ :</p> <p>ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਵਨ, ...ਕੇਦਰ, ...ਸ਼ਹਿਰ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018</p> <p>ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ</p> <p>ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ, /..... ਅਖਬਾਰ, ਜਲੰਧਰ । /..... ਸ਼ਹਿਰ ।</p> <p>ਵਿਸ਼ਾ ਫਿਰਕੂ ਕਤਲਾਂ ਬਾਰੇ । ਜਾਂ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ।</p> <p>ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ, ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ / ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ .....</p>	8	ਅਰੰਭ 2 ਵਿਸ਼ਾ 1 ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ 4	ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ
..... ਆਪ ਦਾ ਸੁਭਚਿੰਤਕ / ਹਿਤੂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ, ੳ, ਅ, ਏ		1	
5 ਮੁਹਾਵਰੇ :	3	1	ਜੇਕਰ ਵਿਦਿ: ਨੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ, ਪਰ ਵਾਕ ਵਿਚ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ।
(ੳ) ਨੱਕ ਵੱਟਣਾ:- ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵਾਕ :			
(ਅ) ਦਾੜ ਹੋਰ ਆਉਣਾ:- ਕਾਬੂ ਆ ਜਾਣਾ, ਫਸ ਜਾਣਾ			
(ੲ) ਪੈਰ ਅੜਾਉਣੇ:- ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ	1	+	
(ਸ) ਭੁੰਤਾਂ ਦੇ ਖੱਬਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ:- ਕਿਸੇ ਕੁੱਪਤੇ / ਭੈੜੇ / ਲੜਾਕੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਨੀ ।			
(ਹ) ਵਾਲ-ਵਾਲ ਬਚਣਾ :- ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਚਾਅ ਹੋਣਾ, ਬਹੁੱਤ ਘੱਟ ਫਰਕ ਤੇ ਬਚਾਅ			
6 (1) (i) ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ:	6	2	
(ਅ) ਸੌਣਾ			
(ੳ) ਝਾੜੂ			
(ii) (ੳ) ਸਹੁਰਾ		2	
(ਅ) ਗਾਹਿਣਾ			
(iii) (ੳ) ਉਧਾਰ		2	
(ਅ) ਲੱਭ			
7 ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ:	3	1/2×6	ਕੋਈ ਛੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਉਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
"ਮੈ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਨੇਕਨਾਮੀ ਹੀ ਲਈ ਹੈ, ਬਦਨਾਮੀ ਨਹੀਂ । ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ ਪਾਸੇ ਵੀ ਪਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ , ਵੈਸੇ ਮੈਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?"			
8 ਵਾਕ ਸ਼ੁੱਧੀ:	3	1	
(ੳ) ਮੈ, ਤੂੰ ਤੇ ਉਹ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਜਾਵਾਂਗੇ ।			
(ਅ) ਇਹ ਪਾਤਲੂ ਕੁੱਤਾ ਹੈ । / ਇਹ ਕੁੱਤਾ ਪਾਲਤੂ ਹੈ ।			
(ੲ) ਸੀਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਮੈ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ।"		1	
ਸੀਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਮੈ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ।		1	
9 ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ:	8		ਰਲਦੇ-ਮਿਲਦੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਉੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਬਣਕੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
(i) ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਤਣਾਓ ਤੇ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਸਤ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਮੌਜਮਸਤੀ, ਲੋਰ /ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਰੱਬ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੇ ਮੁਕਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ।		2	

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ
(ii) ਭਟਕਣ - ਭਟਕਣਾ, ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਣਾ, ਭੰਬਲਭੂਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਣਾ ਆਦਿ । ਖੀਵੀ - ਮਸਤ, ਖੇੜੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ, ਲੋਰ, ਖੁਸ਼ੀ ਆਦਿ ।		2	
(iii) ਕਵੀ - ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ - ਹੋਸ਼ ਮਸਤੀ		2	
(iv) ਮਸਤੀ ਵਾਲੇ । ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇੜੇ ਵਾਲੇ । ਰੱਬ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ।		2	
ਜਾਂ			
(i) ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਧਰਤੀ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਆਸਰੇ ਖੜੀ ਹੈ, ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਅੱਜ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਝ, ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਧੀ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ।		2	
(ii) ਹਿੰਦੂ / ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇਕ ਬਲਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੰਗਾਂ ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ।		2	
(iii) ਕਿ ਹੁਣ ਬਲਦ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਧੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਪਚਾਪ ਚੁਕਦੀ ਹੈ / ਸਹਿੰਦੀ ਹੈ ।		2	
(iv) ਕਵੀ - ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ - ਧੀ		2	
10 ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ:	7		
ਪ੍ਰਸੰਗ: ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ:- ਕਾਵਿ ਯਾਤਰਾ: ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ - ਪ੍ਰੋ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਵਿਤਾ- ਨਿੱਕਾ ਰੱਬ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ।		3	
ਵਿਆਖਿਆ - ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਝ / ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰਨਗੇ ।		4	
ਜਾਂ			
ਪ੍ਰਸੰਗ:- ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ:- ਕਾਵਿ- ਯਾਤਰਾ - ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ - ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਕਵਿਤਾ ਗਜ਼ਲ - ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ।		3	
ਵਿਆਖਿਆ :- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸਮਝ / ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰਨਗੇ		4	
11 ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ:	3		
(i) ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਜਤਾਉਣੀ / ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਓਲਾਂਭਾ ਦੇਣਾ		1	
(ii) ਇਕਬਲਾ ਘੋਗੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ?		1	

ਪ੍ਰਸ਼ਨ		ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ
(iii) ਪਿਆਰ, ਮਮਤਾ ਤੇ ਫਿਕਰ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾਂ ਜਾਂ		1		
(i) ਉਸਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ।	3	1		
(ii) ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ / ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ / ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਆਦਿ ।		1		
(iii) ਪੈਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਨਾ ਲੱਗਣਾ / ਬਹੁੱਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ / ਉਡਦੇ ਫਿਰਨਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਭਾਵ ਆਦਿ ।		1		
12 ਨਾਵਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ:				
ਭੂਮਿਕਾ:- ਨਾਵਲ ਦਾ ਨਾਂ, ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ, ਘੋਰੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ।	7	2		
ਵਿਸ਼ਵਸਤੁ + ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਵੇਂ ਆਲਸੀ, ਆਖੇ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ, ਸੁਆਰਥੀ, ਮਨਮਰਜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਨਿਡਰ, ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਯਥਾਰਥ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲਾ, ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਪਾਤਰ । ਆਦਿ । ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਇੱਕੋ ਦਿਸ਼ਾ -ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਣ ਕਰਕੇ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਆਦਿ ਸਾਰ-ਅੰਸ਼ ਜਾਂ		4		
ਭੂਮਿਕਾ:- ਨਾਵਲ ਦਾ ਨਾਂ, ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ, ਨਾਵਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਘੋਰੇ ਦੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਘੋਰੇ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ / ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ	7	2		
• ਮੁਖ-ਪਾਤਰ				
• ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲਾ				
• ਕੰਮ-ਚੋਰ				
• ਕਹਿਣਾ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ				
• ਝੂਠਾ		4		

ਪ੍ਰਸ਼ਨ	ਕੁਲ ਅੰਕ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਸੰਕੇਤ
<ul style="list-style-type: none"> • ਫਿਰਤੂ • ਸੁਆਰਥੀ • ਮਨਮੱਤੀਆ • ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ • ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ • ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਮਾਰਿਆ, ਪਿਉ ਵਿਹੁਣਾ • ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦਿ • ਸਾਰੰਸ਼ / ਸਿੱਟਾ 		1	
13 ਕਥਾਂ-ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ - ਉੱਤਰ:-			
(i) ਹਰਬੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣਾ / ਉਸ ਦਾ ਦਾ ਵਹਿਮ / ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ ਆਦਿ ।	5	2	
(ii) ਕਿ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਇਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ (ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਅਨੁਸਾਰ) ਚਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੌਤ ਦੀ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਹੈ ।		2	
(iii) ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਰੀਕ ਪੱਕੀ ਹੋਣੀ । ਵਿਆਹ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ।		1	
ਜਾਂ			
i) ਇਕ ਦਿਨ ਰੋਣਕੀ ਮੱਲ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕੱਪੜ ਵਿਕ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਵੀ ਮੇੜ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸੌ ਰੁਪਏ ਬਣ ਗਏ । ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਤੋਂ ਸੌ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਕ ਬੱਝਾ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈ ਲਿਆ ।	5	2	
ii) ਉਤਸੁਕਤਾ ਕਾਰਨ । ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ।		2	
iii) ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣੀ । ਬੇਚੈਨੀ ਆਦਿ ।		1	

	<p>ਮਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ, ਸਦਾਚਾਰਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ 9. ਮਾਲਾ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ ਦਾ ਮਹਾਂ-ਸਫ਼ਰ 10. ਆਤਮਾ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ 11. ਵੰਡ ਛਕਣ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ 12. ਸਵੱਛ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ 13. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਅਤੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ 14. ਤਤਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜ ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲੇ 15. ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਆਦਿ। <p>ਜਾਂ</p> <p>ਭੂਮਿਕਾ:- ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਕੀ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਰਫ, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ , ਵਜੀਦ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਅੰਤ। (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ)</p>			
	<p>ਜਾਂ</p> <p>ਸੂਫ਼ੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਸਾਰੇ ਕਵੀ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦੀ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ • ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰੇਮ • ਇਸ਼ਕ ਮਜਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਸ਼ਕ ਹਕੀਕੀ ਤੱਕ • ਸੰਸਾਰ ਪੇਕਾ ਘਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਸਹੁਰਾ ਘਰ • ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਚੰਗੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ • ਸਾਰੇ ਕਵੀ ਸਰੋਤਾ-ਮੁਖੀ • ਸਾਰੇ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। • ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ 			

	<p>ਘਰੋਗੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਚਿੰਨ, ਬਿੰਬ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਲਏ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਮਸਤੀ ਦਾ ਆਲਮ • ਕਾਫੀ, ਸੀਹਰਫ਼ੀ, ਬਾਰਾਮਾਂਹ, ਦੋਹੜੇ, ਸਤਵਾਰੇ ਤੇ ਸਲੋਕ ਲਿਖੇ ਗਏ • ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਦੇ 112 ਸਲੋਕ ਤੇ 4 ਸ਼ਬਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਦਿ। 			
16	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸੂਝ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੇਗਾ।</p>	5		